

newsחדשות

"על פי מקורות זרים" - כשכולם כבר יודעים

 שלחו להדפסה

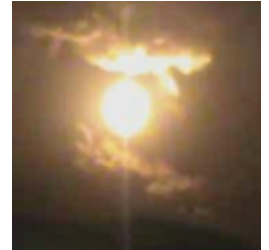
ההפגזה בסוריה

ישראל ממשיכה לערפל פעולות צבאיות בתקשורת הישראלית גם כאשר הדיווחים בכלי התקשורת החשובים בעולם לא מותירים מקום לספקות. הצנזורה הראשית לשעבר: בזמני ניסיתי להמעיט את השימוש בביטוי הזה, נראה לי חסר טעם ברית פרץ

בעולם מפרסמים חופשי, בישראל עדיין מערפלים: "לפי מקורות זרים", "גורמי מודיעין במערב אישרו", ו"תקשורת זרה מדווחת" הם רק חלק מהניסוחים שבהם נאלצים להשתמש כלי התקשורת בישראל על פי הוראות הצנזורה, על מנת לדווח על תקיפות [כמו אלה שאירעו בסוף השבוע בסוריה](#). אז מי באמת צריך את זה?

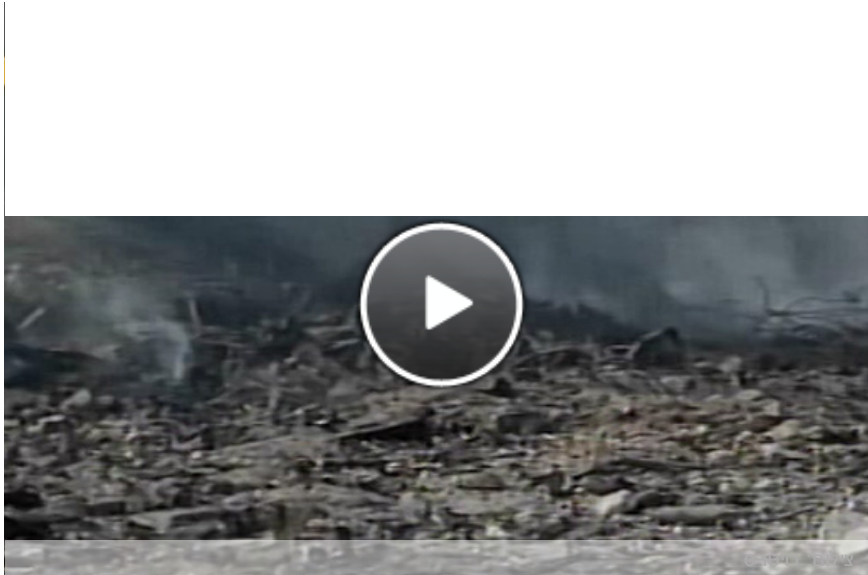
עוד חדשות ב-ynet על התקיפה בסוריה:

- [היערכות בצפון: נפרשו סוללות כיפת ברזל](#)
- ["פאתח 110": מדויק, קטלני ומגיע עד תל אביב](#)
- [איראן מגיבה: ישראל פועלת לפוצץ את האזור](#)

אזור התקיפה בסוריה
צילום: AP

 לחצו כאן להגדיל הטקסט

אל-מנאר מציגה: זה היעד שהותקף על-ידי ישראל

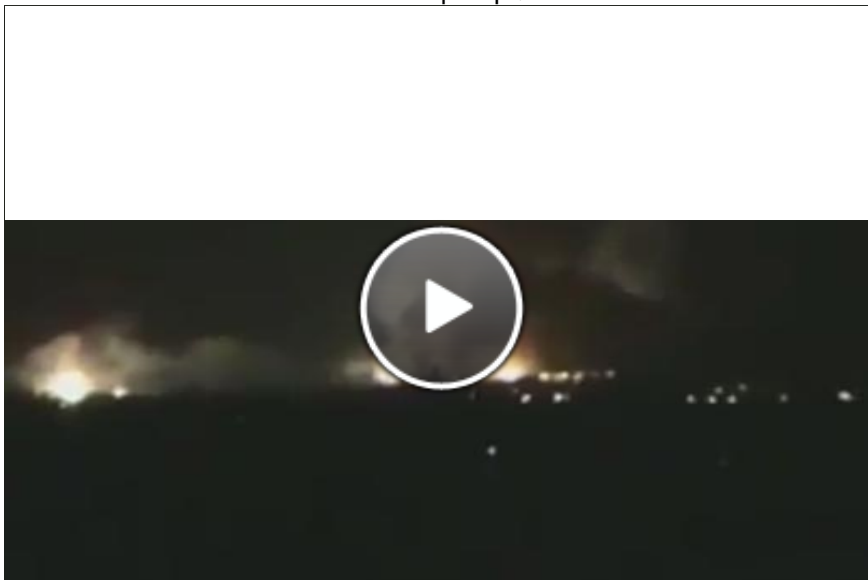
מומחים למדיניות תקשורתית ולמזרח התיכון מסבירים, כי שימוש בסייג "לפי מקורות זרים" מתאים למקרים שבהם הצנזורה הצבאית בישראל לא התירה פרסום מידע מסוים, אך לכלי התקשורת יש עניין בו, ולכן יש לייחסה לגורם חיצוני. "יש פה ניגוד בין מה שהתקשורת רוצה לבין מה שהממשלה רוצה", מסביר פרופ' איתן גלבוש, ראש בית הספר לתקשורת בבר אילן. "התקשורת יכולה להתלונן שהיא צריכה לצטט מקורות זרים. זה נשמע מגוחך אבל האינטרס הלאומי הוא מה שהממשלה רוצה ועושה".

מקום התקיפה בסוריה, על פי מקורות זרים כמו בן (צילום: רויטרס)

מדיניות העמימות והשתיקה לא חדשה, אומר פרופ' גלבע ומסביר שגם במקרה הקודם של התקיפה בסוריה המדיניות הייתה לא להגיד שום דבר, לא להכחיש ולא לאשר. נקיטת עמדה זו, לדעתו, התבססה על הנחה ששני הצדדים מעוניינים בשתיקה תקשורתית. ישראל משום שהיא לא רוצה לגרום לתגובה צבאית נגדה, והצד השני - שלא יאלץ להגיב צבאית. "בשלב הזה, כשהכול רותח, אין טעם להוסיף עוד בנזין. אפילו אם יש סיכוי קטן שהתבטאות תלחיץ את סוריה, חיזבאללה או איראן להגיב – אנחנו לא מעוניינים בזה".

מנגד טוען פרופ' יורם מיטל, יו"ר מרכז הרצוג לחקר המזרח התיכון והדיפלומטיה באוניברסיטת בן גוריון: "בעידן שבו המידע מתפרסם כמעט אוטומטית בכל העולם, כשכל דבר מצולם ומדווח - הניסיון להסתיר מתברר כפתטי. זה לא שאם בישראל לא נפרסם, אז אף אחד בעולם לא יפרסם. השימוש בנזורה כמו 'לפי מקורות זרים' היא שיטה שהתבררה כבלתי מתאימה לעידן התקשורת החדשה.

פיצוצים עזים וכדורי אש ליד דמשק הלילה

"הגישה צריכה להיות כזו שאם מדובר על פעולות חשאיות לא אמורים לצאת בהודעות פומביות, אבל אם ראש ממשלת ישראל, שממלא תפקיד שיש בו גם פעילות פומבית, מצהיר על מדיניות ישראל וגם נוקט פועלות – הניסיון להסתיר אותן באמצעות צנזורה כמו זו שקיימת בישראל היום הוא דבר מיושן, ארכאי ולא מתאים לתקופתנו".

גם תא"ל במיל רחל דולב, לשעבר הצנזורת הצבאית הראשית, חושבת ששימוש מופרז במינוח "על פי מקורות זרים" עשוי להיות חסר טעם. "הרבה פעמים העיתונאים מודים שהם עושים את זה על דעת עצמם, זה נראה להם לפעמים יותר סקסי – לכתוב כאילו יש משהו שושואיסטי או שדורש הסתרה", אומרת תא"ל דולב.

עוד חדשות בעמוד [הפייסבוק של ynet](#)

"הדברים שאסור לפרסם הם רק אלה שעלולים לפגוע בביטחון המדינה במידה של ודאות קרובה. העניין הוא איך הצנזורה מאפשרת לעיתונאים לפרסם ולהביא מקסימום מידע לידיעת הציבור. יש דברים שהם יותר מתוחכמים ויש דברים שהם פחות, וכאן כנראה נולד הביטוי 'לפי מקורות זרים'. הצנזורה לא אוסרת פרסום דברים שפורסמו בחו"ל. לפחות בזמני ניסיתי להמעיט במקרים האלה (בשימוש בביטוי הזה), זה נראה לי באמת חסר טעם".

"לא על כל דבר צריך להודיע"

ההתבססות על כלי התקשורת הבינלאומיים היא לא שיטה חדשה, אומר פרופ' גבי יומן, חבר סגל בכיר בחוג לתקשורת באוניברסיטת חיפה. "ההיסטוריה הישראלית גדושה בפרשיות שסוקרו באופן הזה. האפשרות לשמור על ערפל היא קורצת ומבטיחה. זה לא פתטי בעיניי". באופן הזה, הוא מסביר, "אתה גם לא מודה וגם לא מסתבך

באפשרות של שקר עתידי. העובדה שעכשיו לא מכחישים ולא מאשרים לא מונעת מאיתנו לאשר את זה בעוד כמה ימים כשהמציאות תתאים לכך. להכחיש זה כבר שקר".

הפרשנים באולפן ynet אחרי התקיפה בסוריה

לשמירה על העמימות, לדעתו, יש שתי משמעויות נוספות: "האחת פוליטית-מדינית, השנייה צבאית-ביטחונית. מבחינה מדינית, אנחנו משדרים לכל העולם, גם לסוריה וללבנון, שאנחנו לא לוקחים שום אחריות. מבחינה צבאית, יכול להיות שהפעילות עכשיו לא הסתיימה, ועדיף שלא יידעו מה עשינו".

גורם ביטחוני-מדיני בכיר לשעבר, שישב תקופה ארוכה במוקד קבלת ההחלטות בענייני צבא וביטחון, מצדד בשיטת הצנזורה: "מובן מאליו שיש קשר בין דיווחי התקשורת למצב ביטחוני. לו ישראל הייתה מודיעה על התקיפה זה היה מביך את [נשיא סוריה](#) שהיה צריך גם להגיב. אם ישראל לא מודיעה, הוא יכול להתעלם.

"הייתה שורה של מקרים שבהם המדיניות הישראלית המושכלת היא עמימות. גם אותו נושא שלפי מקורות זרים בימי אולמרט תקפו את המתקן בסוריה, העובדה שלא דיברו על זה הוכיחה את עצמה, זה אפשר לסורים גם להתעלם מזה ולא להגיב. לא שאנחנו מפחדים מהתקיפה הזו. בסך הכול המדיניות היא נכונה, לא על כל דבר צריך להודיע".

[חדשות ב-SMS](#) - עדכונים מחדר החדשות של ynet ישירות לסלולרי שלכם.

תגיות: תקיפה בסוריה | סוריה | צנזורה
[חזרה](#)